

– Tað er kanska í so nógv at krevja av fólki, at tey skulu gista á leguni, men vit kunnu hugsað okkum, at nakrar barnafamilju gistu her í einar tveir dagar fyri at vita hvussu tað var at upplivað at liva, sum tey gjørdur í landnámstíðini. Men vit hava gjørt av, at fólk kunnu koma og vitja leguna allar dagarnar, sigur Anna Louisa Joensen, ein av fyrirleikarunum.

Savnsmynd

Landnámslega á Selatrað

Dagarnar 25. til 28 juni hava fólk høvi at liva seg aftur í landnámstíðina. Tá verður skipað fyri legu á Selatrað. Fólk kunnu gista á leguni og á tann hátt rættuliga royna, hvussu tað var at liva í landnámstíðini - ella kunnu tey vitja leguna, og á tann hátt siggja, hvussu fólk livdu tá

Í døgunum 25.-28. juni 1998 verður landnám norð-búgva í Føroyum fyri umleið 1200 árum síðani endurtikið. Endamálið við leguni er at læra okkum gamalt handverk og kynstur, sum er horvið ella um at detta burtur og geva hesum nýtt liv, samstundis sum vit hugna okkum á Skótadepilinum og í sjáldsomu vøkru náttúruni á Selatrað. Høvi verður millum annað at læra seg at gera prýðislutir úr silvri av sama slagi, sum landnámsfólkið og skyldfólk teirra í heimlandinum bora, at sigla við seglum, smíða dýllur og onnur flöt, tilevna lutir úr leiri, seyma rotuskógvar og at virka og lita ull.

Eisini verður undirvíst í gomlum smíðikynsturi, eitt nú at smíða eggjastál, sum sjálvur Regin Smíður nýtti at smíða Sjúrdið svørðið Gramm, har jarn og stál verður lagt í essueld og á stíðja ferð eftir ferð verður smíðað saman fyri at bladið skal vera so hart sum gjørligt uttan at støkka. Hesin háttur at smíða eggjastál verður róptur damasksmíð og gevur knívs- ella svørs-bláðnum ein serligan vakran dām, sum teir frægastu hondsmiðaðu grindaknívarir mundu hava.

Umframt føroyingar verða 4 útlendskir undirvisarar við á leguni. Umframt hetta verður nógv annað, sum ikki minst er hugtak-

andi hjá børnum. Møguleiki verður fyri at ríða á føroyskum rossum, at skjóta við boga og at baka drýl og flatbreyð og at matgera við millum øðrum notusúpan og gryvjusteiki. Høvi verður eisini at siggja bátasmið og kliggjavev, sum í Føroyum í nærum óbroyttum líki varð nýttur úr landnámstíð og langt upp í okkara öld og annað mangt, sum er eftirgjørt eftir lutum, id eru funnir í útgrevstrum, m.a. bogar, prýðislutir, silvurpening, ringbrynjur, búnar, ljóðföri og tjöld við útskornum tjaldstavum líkt teimum, sum vórðu funnin í víðagitta Osebergskipinum í Noregi, id var drottningargrøv frá vikingatíðini.

Hjá teimum, sum hava hug til tess, verður høvi at fara onkran gongutúr og um kvöldarnar verður bálhugni og okkurt kvöldið føroyskur dansur. Tekning til leguna fer fram á kunningarstovnum.

Kl. 13 sunnudagin verður latið upp fyri at onnur enn tey, sum hava tekna seg til sjálva leguna kunnu koma og siggja og uppliva ein farra av landnámstíð við matgerð yvir opnum báli, leirbrenning, jarn og silvursmíði, gonguturi osfr. Eisini hjá hesum verður høvi at royna at sigla við seglum, skjóta við boga og at ríða á føroyskum rossum, sum Marit Petersen, ríðilærari í Havn stendur fyri. Yvirhøv-

ur eru tað roynd og køn fólk, sum undirvísa ella stíla fyri teimum ymsu tiltøkunum, so at bæði dygd og trygd skuldi verid í lagi.

Um nóg stórir áhugi er fyri hesum, er ætlanin at skipa fyri landnáms- og miðaldarlegum á hvørjum ári, ella so tít áhugi og umstøður loyva hesum, móguliga eisini í øðrum plássum enn Selatrað. Tað er eitt landsfevnandi samstarv ímillum feløg og einstaklingar undir fyrilsheitiinum Siðsøguligt Samvirki, sum hesuferð saman við Skótadepilinum á Selatrað stendur fyri tiltakinum. Høvuðsdrivmegin aftan fyri tiltakinum í ár er sjálvboðni samskiparin fyri Siðsøguliga Samvirkið Anna Louisa Joensen. Saman við leiðsluni á Skótadepilinum við Kjørtani Dalsgaard á odda hevur hon fyrirleikad og lagt leguna til rættis. Ein hjartans tøkk skal verða veitt øllum teimum, sum á annan hátt hjálpa til, antin við at lata, tilfar, lendi, ross ella tíð, ikki minst teimum, sum undirvísa.

Stuðul til ferðaseðil er veittur av Ferðaráðnum og Atlantic Airways og avsláttur fingin frá Smyril Line. Annar stuðul er fingin frá skótadepili KFUM-skótanna á Houens Odde í Danmark. Anna Louisa Joensen sigur við Sosialin, at tað hevur ikki verið tann stóri áhugin fyri at gista á leguni.

– Tað er kanska í so nógv at krevja av fólki, men vit kunnu hugsað okkum, at nakrar barnafamilju gistu her í einar tveir dagar fyri at vita hvussu tað var at upplivað at liva, sum tey gjørdur í landnámstíðini, og tí hava vit gjørt av, at fólk kunnu koma og vitja leguna allar dagarnar, sigur hon.

Anna Louisa Joensen vísir eisini á, at tað eru komnir nakrir sera dugnaligir smíðir, sum skulu arbeiða og visa sitt landnámstíðarhandverk á leguni.

– Vit hava ein sera dugnaligan jarnsmíð, ein silvursmíð og ein bøkjara. Hesir arbeiða vanliga á fornminnisvønum í Danmark og teir hava síni serligu amboð við sær, sigur hon.

Umframt útlendsku smíðirnar vera eisini føroyingar við á leguni, sum m. a. fara at vísa, hvussu arbeiði var við at gera rotuskógvar, at arbeiða við ull og liting.

– Eisini verða nakrir bogar frá landnámstíðini at siggja - og ikki nóg mikið við tí, fólk fáa eisini høvi at royna hesar vikingabogar sjálv, sigur Anna Louisa Joensen.

Sunnudagin fer Amadeus at sigla í pendulfarti millum Hósvík og Selatrað, so fólk sunnanfrá ikki nýtist at koyra so langt fyri at vitja leguna, sigur Anna Louisa Joensen

Skrá fyri landnámsleguna á Selatrað 25-28 juni, 1998:

Hóskvøld:

Tjöld verða reist og legan sett við bálhugna og onkrum til matna.

Fríggjadag:

- Kl. 8: Greytur við súreplum, breyð, urta-te og mjólk.
- Kl. 9: Undirvíst verður í jarn- og silvursmíði, at gera dýllur og onnur flöt og at tilevna lutir úr leiri. Børnini sleppa at skjóta við boga og píll og at ríða á føroyskum rossum.
- Kl. 12: Turrur fiskur, spik, drýllur og smør.
- Kl. 13: Nú ber eisini til at arbeiða við ull, lita tógv og seyma rotuskógvar. Nakað út á seinnapartin koma bátarnir, og tá verður móguleiki fyri at royna seg at sigla við segli.
- Kl. 18: Notusúpan, drýllur og smør.
- Kl. 20: Móguliga til arbeiðis aftur ella ganga ein túr, spæla og hoyra tónleik. Bálhugni, har vit baka flatbreyð.

Leygardag:

- Kl. 8: Hveitibreyð, smør, ost, blak, urta-te.
- Kl. 9: Móguleiki at arbeiða við somu evnum sum dagin fyri ella royna okkurt nýtt.
- Kl. 12: Feskur fiskur og breyð ella turrur fiskur og spik.
- Kl. 13: Sama skrá sum fyrrapartin.
- Kl. 18: Gryvjusteik og flatbreyð.
- Kl. 20: Sigla og hugna sær.
- Kl. 23: Føroyskur dansur.

Sunnudag:

- Kl. 10: Rómastampur og breyð.
- Kl. 11: Farið verður í kirkju.
- Kl. 12: Ábit. Breyð við skinsakjøti og osti.
- Kl. 13: Opíð fyri almenninginum. Høvi verður at sigla við seglum, ríða á føroyskum rossum, skjóta við boga, fara gongutúr ella siggja jarn- og silvursmíð, leirbrenning, matgerð yvir opnum báli og uppliva ein farra av landnámstíð.
- Kl. 15: Heilstokt krov. Gestirnir kunnu keypa sær ein bita til matna.
- Kl. 20: Legan endar og fólk pakka saman.